

ДОМАЋИ ЛИСТ.

Цена је листу :
на целу годину 2 фор.
на по године 1 фор.

Излази сваког 1. и 16. дана у месецу.

УРЕДНИК, ВЛАСНИК И ИЗДАВАЛАЦ:
СТЕВАН КОЊОВИЋ, учитељ.

Цена за огласе :
на целој страни 8 фор.
на по стране 4 фор.
на четврт стране 2 фор.

ШТА ОТАЦ СВОЈЕМУ СИНУ СВЕТУЈЕ.

(Од РОЗЕГЕРА).

III.

Сад долази на ред, сине мој, да ти дадем савет, како ћеш се понашати према женскињу. Тебе ће ова глава истом тада занимати, кад прећеш шеснаесту, седамнаесту годину; до тих година се мушкарци неугодно осећају у близини женских и већма се воле мешати са мушкињем. У опће понашај се спроћу жена као и спроћу свештених лица; учтиво снимај им навек капу, а који пут и руку им целуј са страхопоштовањем као да стојиш пред вишим бићем, с којим неје много разговарати, а ако се и упустиш у разговор, онда са највећом поштом. Деси ли се, да се у мишљењу разилазите, ти оћутни, та жртваца не стаје много. Добро угуви, да је логика женскиња за обичан човечји ум нешто недокучено. Ка тому и логика младих људи одудара каткад од обичног човечјег разума, па још кад се заподене разговор о тугаљивим стварима, као: о пријатељству, љубави итд.

Женскиње, особито кад прође доба телеснога цветања, већма милује у му-

шком друштву пробавити него у женском, а мушкиње баш на против. Ја познајем више млађих и старијих иначе веома чедних жена, које су све сретње, кад су окружене младим људима, и ако се намере на дрвенастог и мучаљивог човека, том дотле ласкају и хвале га у очи, док не уобрази што год и дек не распире огањ у њем.

Ја не мислим, дете моје, да ти бегаш од пристојних жена — боже сахрани! На против у друштву моралних жена научићеш, како ти се ваља понашати, стећи ћеш такта и ерданости, која и мушком доликује. Младићи радије примају у наследство благо мудроети од старијих жена, него од професора са катедре. Зар је једног младића пријатељство разборитих жена сачувало од кварења и пропасти.

Да богме да пријатељство младог човека са младом женом често узме други правац, и ако не би смело бити, да крајњи смер том пријатељству буду ниски чулни интереси. Ја имадох као младић од двадесет и пет година при-

јатељицу истог доба, којој се повераваха као рођеној сестри, а она опет враћаше љубав сестринском добротом, саучешћем и пожртвовањем. Беше то љупка, високо уважена девојка, па кад се хтедох женити ни помисао несам имао, да би њу могао узети за жену. Ожених се другом, а одношај наш остао онаки исти, непомућен и сестрински као и пре.

Као младић познавах три врсте жена: једне уважавах, друге љубљех, а треће презирах. Па ипак се с почетка од првих бојих, од других бегах, а треће обожавах. Трећима најмање веруј, сине мој. Осетиш ли, да се распламћује у теби страст, буди на опрезу, е само један трен неопрезности твоје може те продати и обвезати.

Ја ћу само мало осветлити пут погибни. Ти имаш пријатељицу нешто старију од тебе, која те врло радо прима у своју кућу и мило јој кад и ти седиш крај ње, кад ради. Ваш разговор свагда живо тече; кад ти говориш о својим можда детињастим страстима, она те са највећом запетошћу слуша и по који пут избаци ласкаву опаску по тебе. Кад и кад ће те обдарити даром, што је својим рукама зготовила. Мало по мало почнете претресати прилике познатих породица; прећете на уметност и књижевност; исказујете своје назоре о пријатељству, дотакнете се и љубави, али само летимце.

Деси се, е не можеш походити своју пријатељицу, а ти јој пишеш. Из твојег писма топлији дах сипа него из речи твојих уста. Вештачки раздраже-

ним чулима твојима чини ти се она сад сасма другојачија, него кад је имаш пред собом, твојему перу се омакну такви изрази и примедбе, које не употребљава пријатељ према пријатељу. Она ти шале одвраћа истим речима, и ви се на једаред нађете у оном у чему несте ни мислили — у љубави. — Седите једно крај другог, и ма да немате шта да разговарате, опет су вам срца на мери. Кад си сам, твориш стихове и мислиш на своју пријатељицу. Срце те вуче к њој, и тек кад се састанете престане те чежња мучити. Једнога дана осетиш, да носи више свој, него њезин. — Узми се добро на ум од поверљивог дружења са женскињем.

Ако је женско млађе и зеленије од тебе и ти први започео, тим већа одговорност пада на твоју главу. Страшно је, сине мој, и своју срећу проиграти, а још страшније туђу убити. Хоћеш ли, да од тебе буде ваљан, срећан и на својем месту човек, а ти па мет у главу. Имаш каде! Штеди свој млађани живот, кашње у животу нећеш се раскајати.

Не слушај гласа љубави, док се бранити можеш. Годинама куца она на врата без праве озбиљности. Паићи ћеш на њу у песмама и приповеткама, њезино ћеш име чути на позорници и у крчми. Младићи припењују њој важност, те се за то заљубљују или се чине, да су заљубљени, и о љубави говоре и гучу. То су детињарије, такове мисли се расплињују као јутрења магла, и или не воде никаквој сврси или рђавој.

Ако ти когод што спомене „о природној потреби“, којом се обично за-

башур
да је
осамна
учење
динама
пено р
зам и
ње ра
века.
ка, бо

С
врете
пуштај
расте
ожиле.
при р
смокав
за итд

С
се нед
расти.
жине
ситном
Они за
при о
да мог
новодо
У јесе
тораст
оцече
потреб
лета,
још за
да се
пити
се опе
друге
пању

башурују погрешке младежи, запамти: да је природна потреба за младића од осамнаест или двадесет година цигло учење. Живост духа и тела у овим годинама ласно добије власт над постепено растећом наклоношћу, и организам и душевне моћи могу се без сметње развити и израсти до потпуног човека. Телесна вежбања, као гимнастика, борење и мачевање, несу толико на-

перена против спољашњег непријатеља колико против унутрашњег, а овог победити је најлесше јуначко дело младића.

Но то неће тако остати. Од човека у добу зрелости ишту се нове дужности, треба да промениш план ратни против непријатеља.

У какав одношај ваља да ступиш са женом, биће говор у глави, што иде.

Воћарство.

Размножавање воћака-подлога.

(Изводњаци.)

3. Обгртањем летораста.

Овим се начином размножавају све оне врете које кад им се стабло при земљи оцече, пуштају врло много летораста и кад те леторасте обгрнемо приправљеном земљом лако се ожиле. Ова се метода поглавито употребљује при размножавању *дуња, дивизије јабука, смокава, шљива, лешњика, рибизла и огрозца* итд.

Оцече се стабло близу земље; и остави се недирнуто, да из њега потеку нови летораста. Ови нови летораста кад доспу до дужине од 20 см. обгрну се са свију страна ситном земљом и то за 10—15 см. висине. Они загрнути делови летораста за време лета, при основи својој пусте жиле и оспособе се да могу као самосталне биљке помоћу својих новодобивених органа — жила — да живе. У јесен се одгрне земља од основе ових летораста и сваки летораст оштрим маказама оцече тако од стабла, да на себи по већи број потребних жилица има. Не добију ли овога лета, летораста потребне жилице, морају се још за једну годину оставити овако загрнути, да се друге године ожиле и по том их оцепити са оног места одакле су избили. — Ова се операција може сваке године или сваке друге године на једном оцеченом стаблу — пању — обављати.

4. Резнице.

Резницом називамо овогодишње леторасте или двогодишње гранчице, које се оцеку непосредно испод једног ока или се оцеку на оном месту — претену — где је та гранчица избила. При скупљању резница код винове лозе мора се још и на то пазити да јој се на доњем делу, где је избила, остави и мала чворужица од старе лозе — дакле онај цео део из ког је резница избила.

Ове се резнице са дотичног воћа секу и засађују у земљу да се ожиле — дакле морају се упрпољчити, и тада кад пусте жиле, (пошто већ имају главни корен срчаник), нове жиле, стабло, (бар почетак) на овом нове леторасте а на овима лишће, представљају потпуну воћку у првом добу њеног живота, и пресађују се на одређена стална места.

Да би пак од ових резница што боље младице добили нужно је да оно место, које смо одредили за припољчење приправимо и ваљаним учинимо, како би нам посао што лакши и успешнији бивао. Земља мора бити дубоко прекопана, иситњена, пропустна, хранљива а што више речним песком и хумузом измешана. Морају се и саме врете воћа прво добро проучити и уверити се, где која нај

боље успева, да ли на отвореном положају или у заклону, да ли на сунчаној светлости или у присенку; да ли уз слободан приступ ваздуха или може бити у затвореном већем или мањем простору?

Дужина приправљених резница треба да износи од 10—40 см.

Овде морамо још и то споменути, да се на овај начин може и друго биље, особито нека врста цвећа, од прилике овим начином размножавати и тада не велимо да их размножавамо *резницама* него *изводницама*, који се оцене од главног дела дотичне цветне стабљичице и засади у приправљени лонац, па одозго још и чашом поклопи због тога, да би и у једначијој температури и одклоњен био од икакве ваздушне струје. Оваковим изводњацима можемо у свако доба године размножавати дотичну врсту цвећа, само кадгод се такви згодно појаве. Иначе резницама воће и друго дрвље размножава се само у јесен и пролеће. Ако хоћемо да у пролеће размножавамо овим начином то треба још у јесен таквих резница приправити, сваку на доњем крају под оком зарубити и тако их у подрум у песак забости и затрнати или баш и напољу у леји каквој.

Резнице, које нису дуже од 20 см. стављају се у земљу у усправном положају и то прилично дубоко у земљу, само толико да од ње ван земље остане да вири горње око са 2—3 см. дужине. Особито се овако препоручује размножавање винове лозе и сваки

ће се уверити да је много боље него је размножавати са дужим резницама.

Оне пак резнице које су дуже од 20 см. саде се на приправљено земљиште у ископане јендечиће у косом правцу а над земљом се остави од 1—2 ока. У коси се положај се тога стављају да и доњи део резнице може помоћу надземне топлоте пустити из себе жиле и једнако се ожитити као и горњи делове резнице.

Изнимак у овом правилу чине разне врсте меканих дрва *тополе*, *врбе*, чије резнице могу бити и старије грање, удешено и очишћено а на доњем крају може бити и задељано, као каква обична тачка, којом се што притачкава. Пошто су ове резнице веће и дебље по обичне, то се прво помоћу виноградарског сврдла јаме на одређеном месту побуше и то у дубљину од 30—40 см. према чему се мора и размак једне од друге удесити. Тада се резница на доњем делу своје задеље у јаму тури и учврсти а земља унаоколо приљуби резници помоћу виноградарског сврдла, којим се издаље под резницу забоду и земља резници потисне.

Најбоље време да се ове врсте дрва овим начином размножавају јесте месец новембар па све до марта месеца, пре него што би она дрва, са којих смо резнице насекли својим растом потерали.

Резницама се већином размножавају разне винове лозе и готово све врсте меканих дрва као: *топола*, *врба*, *јагњед*, *јаблан* и т. д. (Свршиће се).

Пчеларство.

О пчели и пчеларењу.

Болестан и слаб народ.

По Г. Дате-у.

У обичном животу називамо онај народ да је болестан, који ни у ком погледу не напредује, па био узрок томе ненапредовању права баш болест или друго што. Па и кад

је кошница *слабица* није ни то друго ништа но *болесно стање*, ако је у тој мери да народу нема више будућности. Задатак сваког пчелара јесте, да се у првој линији постара

да сваку болест и незгодно стање отклони од својих пчела, дакле да их очува у добром — *здравом стању*; а у другој линији, ако таково болесно стање и наступи, да га што пре излечи.

Први услов да пчеле у здравом стању одржимо састоји се у том, да зиму презиме тако, без да им ова што нашкоди, па било својом јаком студени или ма каквим год узнемиривањем. У томе повлавито лежи узрок многом нездравом стању наших кошница.

Ако зима није дуга и непријатна, или ако пчеле могу бар један пут за зиме потпуно се прочистити, то ће оне зиму здраво и весело преживети. Премда и при таким околностима, кад је зима и удобна, пријатна и кратка, опет поред и овог правила може да се догоди и изузетак, па да се опет појави по који народ у тако званом нездравом стању и покрај све пажње и бриге пчеларева. А то се чешће догађа, да баш такове, готово сву бригу и сву негу пчелареву на себе обрете, па опет се „побољу“ а напротив јаке и здраве презиме и без икакве бриге.

За време зиме а особито по измаку ове често хоће да наступи код пчела нездравом стање, чему може да буде узрок *жеђ*, *потреба ваздуха*, *срдобоља*, да се *матица поболела* и *слабост народа*.

Жеђ наступа у народу онда кад пчеле немају довољну количину влаге, којом би при јелу разблажили мед. Жеђ ће у толико пре да наступи, у колико се мед већма укрио — ушећерисао, у колико раније заметка, ушљувака имају, те морају храну да им зготовљавају и напослетку у колико ређе по воду излетати могу.

Потреба ваздуха састоји се у том, кад пчеле у кошници у тој мери загаде ваздух, да је већ кужно у њему живети и ваљало би га са чистим и свежим изменути. У таквом кужном ваздуху су пчеле немирне, тумарају тамо амо, хоће силом да излазе напоље и тиме се побољу а и многе помру. По томе се види да жеђ и потреба ваздуха нису неке особите болести, него саме животне потребе, које би се намирити морале а у недо-

статку ових тек праве болести произилазе, од којих већина пчела или баш и цео народ пропадне.

Не испуне ли се она два горња услова, т. ј. не да ли се пчелама довољно воде и не припусти ли им се довољна количина свежа ваздуха, наступа трећа права болест, тако звана *срдобоља*.

Срдобоља је права болест; састоји се пак у том што пчеле са својим стомаком и другим унутарњим органима који са стомаком уезвези стоје не могу своју поган у себи да задрже; или баш од ове друга противност завлада, да се због неразблажене хране затворе и услед тога морају да помру. Обе ове крајности јесте тако звана болест срдобоља. Наступа пак због неуредног и прекомерног јела.

Болесна матица се назива она која није у стању да народ размножава у тој мери у којој он постојати и напредовати може. Код такове матице могу да се појаве болести у разном виду, и ма каква болест да је, ми је свађамо под једну, коју називамо у опште болест матице или болесна матица. Такова је матица несрећа по цео народ, јер се народ ма како био јак поред ње губи — нестаје га; за то је најбоље таккову матицу како се што на њој примети уклонити и другом је заменити.

Слабица, и ову непријатну појаву можемо у болесно стање кошница да узмемо, јер таквом се назива она кошница, онај народ, који због разних узрока лети својој пропасти. Код таквих кошница морамо тражити узрока због кога она слаби и овај одмах уклонити; док се узрок не сазна тешко ју је подићи.

Све ове незгоде које укратко споменуемо, па ма и поједина ако овлада кошницом, доводе је у болесно стање, које треба као што рекосмо у првој линији избегавати а у другој кад наступи лечити. Да би боље сазнали и знаке и узрок па и лечење жеђи и потребе ваздуха, проговоримо о њим још коју више ево у засебном чланку.

Жеђ и потреба ваздуха код пчела.

Жеђ ће ретко наступити на оне пчеле које имају с јесени добру пашу, на против

тамо, где је јесења паша слаба и готово никаква, тамо је она тако рећи редовна незгода по пчеле; у таквом се случају мед због недостатка довољно влаге — воде, пре уикри (кандира), а тада се у њему мање влаге налази и не да пчелама у оној мери, у којој они требају да своју жеђ подмире.

Рекосмо већ једном да су у том случају, кад су пчеле жедне, врло немирне, које бива све јаче и јаче у колико и жеђ код њих већа маха заузима. С почетка прогризају поклончиће на медним ћелицама, исисавају из њих мед, а чврсте делиће меда—ушећерени мед — искашкају, извлаче напоље и у виду ситних белих мрва пада по дну кошнице. Са падањем ових мрвица и оне падају и од жеђи умиру, где их за кратко време, може пчелар на поду кошнице по већу количину да нађе. Жеђ их тако далеко нагони, да на највећој зими морају да се спуштају к лету и напоље да излећу, где наравно све и пропадну. Не притрчи ли им се у помоћ, многе и многе усљед ове невоље као жртве падну и једва ће још нешто пролеће у животу да затече. Ако баш све и не умиру од жеђи оне због многог јела, јер непрестано воде траже, добију бољу — *срдобољу*.

Како пчелар примети ове знаке у својим кошницама, намах им ваља воде пружити и задовољити их. Којим ће их начином напајати, то зависи поглавито од састава (конструкције) кошница са којима пчелари. Неки дају пчелама воду у тепсицама које подмећу под саће. Или у оним истим валовчићима са којима их и прихрањују. Други пак навуку у прекалицу, (која избаца из себе ситне млазеве) млаке воде и прену по саћу и између овога па и по боковима кошнице; и како пчеле осете на себи и уз себе влагу, одмах се смире и сишу је. Неки опет напуне боцу водом и затворе је са танким плутом, које се иглама испропада и обрнуто стави непосредно поред пчела, које се накупе на грло

и уста боце и тако се напајају и у ћелице разносе. Да би пчеле са успехом напојили најбоље је *жуга шећера* или тако звана *ледена* растопити у води, и то у размеру: 1 део шећера а 2 дела воде, те им ма којим од горњих начина овакову воду пружити. Ако је време такво да пчеле излећу, то онда такову воду ваља приправити у каквом суду пред пчелињаком одакле ће оне већ уносити унутра, онолико колико им треба.

Није од мање опасности ни сама *потреба свежси и чиста ваздуха*, јер оне кад су збијене у клупчету горе у кошници, дишући куже ваздух и ако овај ваздух нема куда да изађе и новим се измене, рђаво утиче на пчеле. Ова незгода особито се појављује код оних кошница, које имају само једно лето и то доле. Ту се ваздух ни мало не измењује, а уз то га још већма окужи сав онај измет и други разни отпадци као и мртве пчеле које нападају по дну кошнице и ту почну да труну, те тиме већма још окужи унутарњи ваздух од кога многе као жртве мртве нападају. Шта више остави ли се оваково болесно стање и надаље оно ће заузети већа маха и врло лако може цела кошница да пропадне до последње пчеле. Врло су добре оне кошнице које имају два лета — горње и доње, и ради вентилације (промајивања) често се горње отвори и измене ваздух; или пак оне кошнице које имају вентилациону руну с противне стране кошнице — од остраг на врати, те се више пута могу опет у тој истој цели отворати. А уз то се морају по неки пут, преко зиме, а иначе чешће прегледати и дно од сваке гади ишчишћавати. Ако су кошнице пренесене и смештене где у какву затворену стају и ту се мора ваздух отварањем исте прочистити да и пчеле до чистог и свежег ваздуха дођу.

Идући ћемо пут више коју казати о *срдобољи* у пчела.

Виноградарство.

Резање винове лозе.

(Наставак).

6. Резање виноградске лозе.

У прошлом чланку споменуемо како ћемо, почев од прве године по садњи, произвести *чокот са стаблом* за већину лоза настолског грошћа. Овом пак приликом проговоримо коју више о томе, како ћемо, почев опет од прве године произвести *чокот са главом* опет за неку врсту лоза настолског грошћа, која јако не тера и у опште за све остале виноградске лозе које негујемо ли ради вина.

По пре него што би приступили самом овом раду, морамо нешто споменути, што ће нам послужити да боље оно узразумемо што ћемо касније да кажемо.

Многи спомињу разне начине и методе резања, но сви се ти начини и методе оснивају на овом основном начелу: Резати се може само на *два начина* и то, **резање на кондир и резање на лозу**. Међутим кад одбацимо разне фигуре које овим резањем можемо да произведемо, можемо још и ово да додамо том основном начелу, и ако се и ово већ у њему до словца садржи. Може се резати на једном чокоту и на кондир и на лозу, или свако за себе и напоследку и без лозе и кондира а то је резање у главу, што управо не смемо ни да назовемо да је право резање, јер се оно тек само у извесно доба века чокотовог обавља и то одма у почетку садње овакове лозе и онда, кад већ оматори чокот, кад

изнемогне, пошто је чокот за свога века напуштен био, и неправилан облик главе добио, па поред те своје ругобе ни плода не носи, таково се чокоће мора *обити* и у *главу* *орезати* — о чему ћемо више коју рећи у одељку о *подмлађивању винограда*. — Сви остали начини резања, ма како их народ или поједини виноградари звали, или ма какво име на себи носили, јесу једино само модификација ова два начина.

Ми већ једном споменуемо и ове године („Д. Л.“ II. стр. 313.) и прошле године („Д. Л.“ I. стр. 115.) шта је *кондир* и шта је *лоза родница*. По да доведемо сад оба дела у свезу са са резањем, морамо поново да нагласимо: Да се за донашање плода увек оставља *лоза родница*, но ако се на овој лози оставе само 2 најдоња ока, који би део лозе морао лежати на ланској старој лози (понкондирици) такви се део роднице назива *кондир*. Сад, кад се на чокоту—глави, остави по један кондир или на лози поваљеници од 2—3 и више година, оставе по више таквих кондира, назива се *резање на кондир* односно *на кондире*. Ако се пак родница остави са најмање 5 а највише 16 очију и стави се у положен правац уз етажу, навива се *поваљеницом* а резање се назива *резање на лозу*.

Ми мало час споменуемо да је кондир од 2 ока, то за то учинисмо јер је то најобичнији кондир, премда може

бити и од 4 ока, но ово већ ређе; а може бити и од једног, а ово се већ чешће догађа, особито у нашим виноградима, који леже у таквим незгодним положајима, да се не могу јако ђубрити, јер што су кондири дужи и више их има на једном чокоту ту се земља с године у годину мора ђубрити, а што је земља мршавија то кондири морају бити краћи па ма и од једног ока.

Дакле засадимо виноград са лозом која по природи својој не пушта јако лозу, па било да с ње добијамо настолско грожђе или грожђе за вино. Засађена је по правилу кога пре исказасмо („Д. Л.“ I. стр. 39., 55., и 71.), и то прво спомињемо, да је засађена на мршавијем земљишту, које се не може јако ђубрити, дакле по свему томе видимо, да не ћемо моћи пуштати јако на род, а по том ћемо навести и о оној лози, која је засађена на земљи доброј, плодној и коју можемо сваке године нађубрити.

Прва година. — Из оба ока потеку два ластара, и из горњег и из доњег, оба се одрже и остану. Те их године не дирамо ништа. Може да остане и само једно, ма које, и то нас не треба да буну, оставимо их нека природним током напредују.

Друге године. — Прво ћемо узети случај да су се оба ластара лане одржала, по чему сад имамо две лозице. Овом приликом колико на једрину и здравље лоза морамо да назимо, толико двапут више на место где ћемо једну лозу, односно мали делић од ње да оставимо, да ли горе или доле, где би

згодније било да се *глава од чокота* образује. У опште речено, боље је на горњем оку односно горњој лози. Ту онда горњу лозу треба орезати тако, да тек 1—2 см. оставимо јој на основи — (одакле је избила) мали делић који на себи нема *видљивих очију*, али за то око прстена, на основи јој, има *слепих очију* из којих ће те године потећи један или два ластара. Дођу лозу која лежи баш на граници земље, ваља орезати баш са свим до основе јој, да не остане ни мало од те лозе. — То је био случај ако су прве године оба ока истерала; али ако је само једно и то дође? Ако је само горње, немамо ништа новог ни више о њему да кажемо, него што мало час рекосмо; напротив ако је дође истерало, прво се мора орезати онај суви део лозе сађенице од доњег ока односно лозе, до горњег ока које није потерало, за тим се доња лоза ореже на 2 ока у тој намери, да на годину, на другом горњем оку оставимо онај део лозице што ове године остависмо тамо где беше и горња лоза; тим начином ћемо тек на годину да томе чокоту положимо основу за *главу*. — Ми стога то морамо тако да учинимо, да одмакнемо за тај први интернодијум (размак простора од једног чланка до другог) с главом над земљом, да временом не буде лежала глава на земљи, но осим земље на видљивом врату.

Треће године. — Ове имамо најмање 2 лозице на главици која је већ одебљала као за један добар орах. Ове лозе орежемо до основе им а оставимо само једну и то *са стране чокотића*

и то на оној, где би чокотић требао да је више заокругљен, дакле да попуни округлину. Орежимо је исто онако, као и лане, ону горњу, да иза ње остане за 1—2 см. комадић лозе. Из овог комадића и из других слепих очију потеће више ластара, које те године морамо већ да прибирамо. — Пошто је прибирање ластара врло важан годишњи посао по снажење целог чокота, плода и заметака за на годину, то ћемо овом приликом и томе укратко коју рећи.

Подбирање или прибирање ластара. — Главни посао после резања јесте подбирање ластара. Ово почиње по добу чекотовом треће године и протеже се кроз цео век чокотов. А по годишњем добу обавља се пре цветања, кад се заметци са свим изчауре и ластар на својој основи ојача, да га не може и најмањи додир наш одвалити — то је обично при крају маја месеца или у почетку јуна. Под подбирањем ластара разумемо посао, којим цео чокот приморавамо, да само нашим постављеним смеровима одговори. А да тај смер што боље, односно плод да потпунији постигнемо и добијемо ваља овај посао, као важан сматрати, па тако га исто озбиљно и обављати. Подбирање ластара састоји се пак у овом:

1. Сав ластар који је из земље, из *росних жила* избио или на врату чокота, ваља га покидати, да не вуче забадава храну. — 2. Све оне ластаре који су *на глави* из *слепих очију* потекли, а имамо на чокоту правих очију из којих су ластари већ избили, осим 2 најлепша ластара ваља изодки-

дати а ове оставити за идућу годину. Ова 2 ластара морају на глави лежати један наспрам другог — на противним странама. — 3. У опште све те заперке, који нам не би могли на то послужити да поуне које место праве роднице, изодкидају се.

По томе *треће године*, можемо да имамо највише 4 ластара и то са четир стране — а по среди главе треба да избегавамо да не оставимо ни један.

Четврте године. Имамо сад она лањска 4 ластара као 4 лозе, 2 лозе као лањски заперци и 2 или 1 лоза опет као лањски заперци али из оног малог дела орезане лозе. Није ли нам лоза по вољи, т. ј. није једра, снажна и лепо развијена, онда орежимо исто онако као и треће године, с тим додатком што ћемо оне 2 или 1 лозу, што су на оном мало делићу, орезати сасвим до основе, заједно са оним малим делићем старе лозе. Оне друге 2 лозе, права лањска 2 заперка проматримо и изаберимо који је бољи, једрији и здравији и тај сад орежимо онако, као што смо лане ону за 1—2 см. а ону другу орежимо опет до основе јој. Те ћемо године опет добити из тог дела 1 или 2 ластара а из главе опет по више заперака, што ћемо опет при подбирању оставити 2, један другом са противне стране и то да су на обиму главе а не горе из среде; по свему томе имамо опет 3 или 4 ластара за годину. — Напротив ако су се ове четврте године у пролеће лозе пре резања показале као здраве, једре и лепо развијене, можемо већ и на *род резати*, што се пак у овој радњи са-

стоји: Од она 2 или 1 ластара, што је на оном старом делићу потекао узме се 1 лоза и ореже се на 1 око т. ј. на једно најдоње видљиво се око (над њим за 5—10 мм.) ореже; друга лоза на том делићу, ако је има, ореже се до основе јој; трећа лоза која је спротивне стране оној што је орезасмо на једно око, ореже се за 1—2 см. као што у почетку почесмо резати (на овој ћемо на годину оставити делић лозе са 1 оком — мали кондир); четврту лозу ваља орезати опет до основе јој. А за то смо при подбирању ластара прошле године оставили 2, да ако би се 1 скрхао или не би дозрео да имамо другу у приправности при резању. На тако орезаном чокоту ове ћемо године добити од прилике ове ластаре: 1 ластар из видљивог ока, који треба с плодом да избије, 1 или 2 ластара из оног малог делића лањске лозе, који су потекли из слених очију, који се при основи у прстену тога делића налазе, може се и ту плод појавити, и 2 до 4 ластара на глави као заперци, који плода не доносе. — Те године при подбирању ластара морамо оставити онај 1 који је потекао

из малог кондира, 1 на малом делићу и 2 права заперка, дакле опет свега 4 који леже на противним странама, а ни један по среди, него свуд унаоколо.

Пете године. — Онај слабији чокот кога лане орезасмо као и треће године ове ћемо га године орезати као лане онај бољи чокот а онај бољи чокот овако пак, који ће се тако из године у годину непрестано орезивати: Имамо сад као што знамо 4 лозе, *прву* коју смо на род оставили, орежимо је сасвим до основе јој; *друга*, лањски мали делић, на њему лозу орежимо на 1 видљиво око, и овај мали кондир заменуће ону *прву* лозу; *третју*, лањски заперак орежимо на онај мали делић што ће да замени *другу*; а *четврту* опет орежимо до основе. При подбирању ластара опет оставимо са ова два дела лозе и 2 нова, свега 4 ластара на 4 стране.

Остале године непрестане се на овај начин лозе режу. А како се пак лозе режу у оном другом случају, где се земља јако ђубри и негује и где можемо пуштати јако на род говорићемо у чланку што долази.

ЦВЕЊАРСТВО.

Луковасто цвеће.

П. Ј. Ц. Шмидту.

Babiana.

Ово је врло лепо луковасто цвеће; најбоље успева, кад се у лонцима негује. Засади се лукац до 4 см. дубљине и то у јесен по 3—4 комада, један поред другог у лонац од 10—12 см. широк. Земља ваља да је већином

од претрулог лишћа. Зими, тако засађени лукови, држе се у хладовитој светлој соби, а кад већ проклија и почне растити у пролеће, мора се јако заливати; лонац се стави или у слободу или где пред прозор, који је сунцу окренут.

Begonia.

Гомолице од бегоније могу се већ у марту месецу у лонце посејати. У лонцима ваља да је земља приправљена од ових састојака: 4 дела земље од протрулог лишћа, 2 дела добра угорела ђубрета и 1 део песка. Лонац посејан овим гомолицама мора бити остављен на топло и светло место; мора се редовно заливати, да би снажније клице растле. Може се и у слободи неговати; за тај посао ваља гомолице априла или маја месеца у добро приправљеној леји посејати или их месеца јуна из лонаца земљом заједно извадити и по лејама расадити. Земља у лејама мора бити добро иситњена и јако пропуствна, песковита и снажна. Леје не смеју бити изложене јакој сунчаној припеци, јер не ће успевати као што треба, него јој прија полу сеновито место. На таком месту цвета врло леним крупним и лепо развијеним цветом и развија снажно, сочно, једро и зелено лишће.

Brodiaea.

Има врло леп цвет, налик на зумбул, боје је модро плавичасте, који јуна и јула месеца цвета. Сади се у јесен у дубљину од 15—20 см. а у размаку један од другог 15 см. даљине. Земља ваља да је лака и која ће брзо кроз себе воду да пропусти. Преко зиме сва места, где су гомолице овог цвећа засађене, морају бити подебљим слојем лишћа покривена, да не би им мраз шкодио; а ако су у лонцима засађене морају се исто онако обделавати као и са *babianom*.

Bulbocodium.**Brduša.**

Овај врло леп цвет већ рано у пролеће и то месеца фебруара и марта заједно са *eranthis om (talovinom)* и *galanthus om* (висибабом) цвета. Цвет му је угаито модре боје. Сеју се гомолице 10—12 см. дубоко; а врло му прија добра баштенска земља, која у себи има доста песка а и да је нешто и са жутом земљом помешана.

Caladium.**Nagragulja.**

Ово је особито лепа биљка са њеног

многобројног листа, који је врло лепа шарена изгледа; поглавито се због листа и негује; врло се рано може доћи до листа му, али врло тешко у слободи у обичним баштама. Има га много варијетета, од којих спомињемо *chantini* и *wrighti* који се само у лонцима неговати могу. Земља ваља да је лака и добрим песковита, у таковој земљи брзо напредује и бујно расте. Већином ова биљка може да послужи као врло лепа декорација за столове. Многим онима, који негују разно цвеће, већином су од *caladiuma* ови варијетети познати: *c. belleyi* и *argyrites* који су заиста љубимци постали већине цвећара. Гомолице од *caladiuma* саде се марта месеца у лонце, који су напуњени смесом од земље са обичне баштенске леје, протрулог лишћа, угорела ђубрета, песка и нешто жуте земље; лонци се поређају са сунчане стране, јер им светлост и топлота јако прија. Из почетка, док се лишће не развије морају се јако заливати. Кад почне већ јаче да расте, морају се лонци принети ближе прозору, јер им светлост јако прија, но ипак сунчани зраци не смеју непосредно на њих падати. У јесен кад већ лишће почиње да вене и суши се, оставе се све до пролећа до доба поновог сађења на сухом месту но мрачном и топлим и то за 10—12° R. а сваке седмице се 2 пут морају заливати, јер ако их предамо строгој сухоти гомолице се неће потпуно развити нити ће дозрети.

Варијетет тако звани *caladium esculentum* и *antiquorum (Colocasia)*, морају се садити при крају маја месеца у размаку од 50—70 см. један од другог и то у слободним лејама у сунчаном али ипак заклоњеном положају. Са својим великим и врло лепим лишћем у групи и иначе служе као врло лепа декорација. Успевају на доброј баштенској земљи, у којој има песка и угорела ђубрета помешана, а уз то земља мора бити јако дубоко прекопана. Кад се гомолице засаде покрију се са нешто ђубрета и преко целог се лета морају брижно да заливају. Касно у јесен посече им се лишће до земље и остави тако да презиме, као што презимљује *canna* и *георгина*.

Л и с т а к.

П У С Т И Њ А К.

У Атини у Грчкој у седмом столећу живела је једна веома имућна племићка породица. Од ње не беше отменије у свој земљи, она уживаше велика преимућства и живљаше у обиљу земаљских наслада. Прешла је у хришћанство, јер јој се јако свидела она хришћанска заповест: „љуби ближњег као себе самога.“ Нова наука неје не знам какве дужности и жртве искала од богате породице, јер неје имала баш тако много ближњих, стојећи, као што рекосмо, на врхунцу друштвених лествица, те остали суграђани не беху с њима на једној висини него под њима, дакле не беху ни ближњи њихови. Таковима опет налаже Христова наука: „поштуј своју власт и буди јој послушан.“ Те тако пропси велике науке годили су богатој породици као да су из њене душе проистекли. У овој породици беше један једини мушки потомак — даровит и ванредно леп деран. Још од рана детињства је васпитаван у хришћанској вери. Млађани Егидије тако се задубао у ову науку, да је осим свију својих предака продр'о у језгру њену. Основалац њезин је био пријатељ народа — „сви сте ви браћа и синови једног оца на небу.“ Кад је напунио седамнаесту годину отворише му се умне очи и он разумеде смисао тога става и тада му дође круг, у којем се до тада кретао, узак и једнолик. Истина стајаху му на расположењу све по избор срества, којима ће подмирити потребе телесне, истина да ништа неје недостајало, што је потребно било за образовање и неговање духа његова; постарали су се и за уживања племенитије врете као: јахање, ловљење, рвање и т. д. Ама из небуха роди се у срцу младићеву једна жеља веома ватрена и журна — и круг, у којем доселе живљаше, постаде му тесан, у њем не могаше задовољити жеље срца свога.

Не смемо порећи, да међу племићима беше лепих девојака, али тако исто не смемо прећутати да и међу занатлијама, тежацима

и пастирима и рибарима, беше ако не лепших, а оно више лепотица. Еле Егидије са својим ватреним очима, дугим мрким власима и у опште прикладном спољашњошћу сиде с висине међу ћери домовине своје, које по учењу учитељеву имађаху с њим једног оца на небесима. Он их љубљаше и заврташе им мозак својом за чудо љубазном појавом и кад га отац једног дана због тога позва на одговор он му одврати: да по воли божијој се влада.

На то плану гњевом стари патриције и показав врата својем сину рече: „од данас ми неси више сви!“ А Егидије гласно на то рече: „имам ја оца на небу.“ Од тада се скитао по околини, ловио рибу, пасео туђе стадо и друговао са пастири и рибари.

А кад се погубио од рада и кад му се поцепаше хаљине опомену се блуднога сина и врне се покајнички к очинском дому. Но телац не би заклан у славу његова доласка — отац му је давно умро и оставио све грдно имање своје њему. Сетив се с овом приликом учитељевих речи узе све благо своје и подели га божјацима. А кад све раздаде, дође и запреси у оних истих, којима је своје имање даровао, комад хлеба, а они га исмејаше и назваше лудом и расипкућом.

Егидија ова неблагодарност потсети на пророкове речи, који вели: да је све таштина. Презрен од свију остави отаџбину своју. Стане у службу у једнога лађара, да везује покидана ужета и крпи подерана јадрила. Неколико месеци вожаху се они по дебелом мору, а кад се једном диже буре и олујина Егидије се стао радовати и сетив се Петрове лађце мрмљати у себи: Господ наш не спава, он ће нас избавити. А кад га лађар виде скрштених руку викну на њега: „рђо и лепштино!“ Егидије не узме ове речи за погрде: и Господ је морао претрпети ругања. Кад је сутра дан лађа пристала уз један оток капетан избаци својег слугу на суво и пође даље.

Овај догађај мало смути Егидија јер острво не беше земља обећана, а у св. писму не беше ниједно место, које би се могло тичати његова нова положаја. Међу тим је он даље ходио и уздао се у бога. И гле, бог је тако хтео — ово тобожње острво беше само полуострво, те у свези са копном. Уходећи све дубље и дубље у копно уз пут је хватао жабе и пужеве као св. Јован, док дође у неку пустињу а у пустињи беше пећина. У тој се пећини станио и живео. Једна кошута, коју је сам припитомио, беше му друга и хранитељка. Мало мирни шумски живот, мало кошутино млеко допринеше, те он поче долазити на стару меру.

У то време ће краљица ове области, лена, млада удовица лов ловити, да би нашла утехе за својим нигда незаборављеним другом. Имала је црнину на себи, јахала великог ђогата и витлала копљем.

Светле вране витице вијориле се око бледог, необично љупког лица; бели зубићи сјали су се међу руменим усницама; очи јој гораху од огња и жудње — баш је гонила једну срну. У тој ревности одмакла је прилично од своје пратње, гонећи све дубље и дубље у пустињу уплашену зверку.

На једаред шмугну кошута у неку пећину. Но кад ловица доспе до пећине и погледа унутра устукну од страха натраг. Осим кошуте беше унутри још једна животиња — можда опасна судећи по два ока што су севала у помрчини. Мало по том промоли се дивљачка, космата глава из пећине и указала се висока мушка прилика огрнута медведином.

Млада краљица мал не паде с коња од страха. Егидије је прихвати на своје руке.

„Ко сте ви“, упита једва краљица исправивши се опет у седлу.

„Ја сам слуга божји, живим у осами за бога и за спасе своје душе.“

Оваки одговор малко умири жену. Ипак окрену ђогата на ону страну од куд је дошла тако, да је коњ репом био по стени.

„Зар ми нећете допустити човече божји, да малко отпочинем на овој маховини од наглог јахања и великог страха?“ рече краљица.

„Ја сам чуо од једног Јеремићанина, да му се сатана јавио у облику жене“, рећи ће пустињак.

Но кад га она разувери, да су жене ђаволи, он пружи руку да је прихвати и доведе је до клупе од траве, донесе воћа и млека и наједаред нестане га у пећини. Отишао је да се мало уљуди. По том дође опет и посади се уз гошћу своју на клупу од траве радујући се у себи, што му се дала прилика, да види још који пут човечји лик.

Краљица беше побожна душа и целиваше креи, што је висео о врату пустињској; Егидије ће на то рећи: ја поштујем бога у његовим створењима“, и пољуби јој руку.

Сад поче краљица спомињати име божје и хвалити га. А Егидије рече: „ја поштујем она уста, која тако слатко умеју име божје спомињати“, и пољуби је у уста.

„Човече божји“, рече жена, „где си научио тако слатко љубити.“

У том дође кошута и лизаше руку пустињаку, а краљица омилова живинче.

Коњ стаде пасти траву и кад се сит напасао оде до извора и напи се свеже воде.

Краљица се касно вратила својој пратњи. Очи јој севаху необично, а у образи се зајарила; с одушевљењем причала им о пустињаку побожном, како бог на њему чуда чини шаљући му хлеба с неба преко једне кошуте.

И висока госпођа реши се, да одселе посвети богу живот. Често је напуштала своју палачу и ишла на поклоњење у пустињу, где је праведни јеремићанин обучи у служби божјој. И најзад не далеко од пећине озидан један намастир и Егидија постави за игумана.

Кажу да је сама краљица живовала у манастиру међу светим зидинама, а кошута беше Егидију целог века верна друга.

Егидија поштују као патрона ловаца и удовица.

Од „Розегера“

М. Г.

Д О П И С.

Травник, 4. Нов. 1891.

Доста је времена протекло, од како сам обећао да ћу Вам штовани госп. уредниче јавити о резултату свилогојства у Вел. Радинци и околини му.

Ја хтедох у своје време обећано и учинити, али човек једно а Бог друго. Задеси ме нешто важно те не могах тада обећање испунити. Након тога збитаја — које, нека ми се не замери, за се придржавам — задржа ме и моје преселеније у Босну поносу, а за овим спречила ме је и болест усљед овдашње оштре воде и јако променљиве климе. Ово моје задржање да буде још дуже, допринела је тачна и брза експедиција мојих ствари (*bagage*) које сам у Сремској Митровици предао да се одиреме до Травника. И хвала буди Богу и ревности паробродски и жељезничких чиновника стигоше ми ствари након пуни седам недеља. Баш таман тачно за времена, као да су преко Филадельфије за Босну у Травник одпремљене. Чисто човек да посумња да може у данашњем веку така изврена комуникација да буде. Не знам били врховна управа своје органе за тако савесну радњу наградила, или противно? Свакако требало би да се таква тачност врховној управи паробродског и жељезничког друштва пријави, да не би још кога тако немιο удес усрећно, па да мора — *volens, nolens* — за готове своје паре, код својих ствари, туђим служити се.

Добро, добро, заштаћете: шта се нас тичу ствари, лађе, жељезнице, врховне те управе и друго? Јест, тако је, не тиче Вас се, али међу стварима беху и моје белешке о свилогојству па ето Вам, ту лежи зец. — Вала кад би се што шта још у рабош узело могло би ми се и опростити, што до сад обећано не испуних, јел те госп. уредниче?

Но пређимо на ствар.

Како сам се примио лежења буба имајући на уму зараду и добит народну радио сам од првога дана баш највећом вољом и

радошћу. Па како у опште научењаци веле: да поглавито од излежења семена зависи даљи повољан рад око свилени буба, то сам гледао да сви услови подпуно томе одговарају, како би се из семена као што ваља излегле мале гусенице. Соба сува, чиста, видна и патосана, а по величини пак таман да се може у њој сместити толико кревета, колико би се буба из два лота семена одхранити могло.

Да би народу омилио тај користан рад с једне стране, а с друге, да и ја што користи имам, наумим, и сам хранити бубе па да радећи око њих покажем мојим ученицима очигледно гајење свилени буба и том приликом да применим на практику теорију, коју смо богме од нашег ученог природњака г. М. Петровића у велико изучавали и због које науке често се суза у лепом оку нашег њежног пола заблистала, — а разуме се зашто.

Кад сам примио семе у количини од 945 гр. што чини преко 37 унци (унца 25 гр.) беше температура 16° R. У таковој топлини држао сам семе два дана, за овим сам повишавао топлину сваки дан за 1° R. Кад сам достигао топлину од 20° R. придржао сам ју три дана. Трећи дан при такој температури знатно сам оназио промену боје на семену. Дакле након осам дана зајутра рано почеле су излазити из јаја мале гусенице, које сам од сваког дана што се јутром до подне излегле стављао у засебно одељење и по излежењу народу поделио а себи задржао једну унцу т. ј. 25 гр.

Као што сам Вам г. уредниче јавио још у 6. броју „Д. Л.“ о. г. да смо оскудни у храни за свилопрељу, па та оскудност и учинила је да се није ни у једном селу у околини радиначкој па ни у Радинцима произвести могло из 1 гр. семена 1 кг. кокона, већ далеко мање.

Често пута дешавало се по друмовима отимачина лишћа. Веменовци, Шуљманци и други не имајући лишћа брали су га по

друму у атару радиначком. Радинчани су од ових већ набрано лишће отимали и због тога, кад су људи место жена брали, често је било туче. Па како су гледали да што пре и што више један од другог лишћа уграби, верајући се по врховима, а слабо пазећи на себе, сурвале су се две особе, од којих је једна у Радинци једва приболела и предигла се, а друга особа из суседног места за такву неопрезност животом је платила.

Нека нико не мисли да је ово измишљена прича, већ истинита али жалосна јавна.

И сам писац томе сходно претрпео је. Пошто је у то време велики сељачки рад, то нисам могао ни за добре паре наћи кога да ми бере лишће, већ сам морао ео ipso, а кад кад и неколицином ученика, ван школски часова ићи по селу лишће брати. Једном имајући важан посао да обавим, пошљем децу саму по лист. Један између њих падне — на моју несрећу — са висине од 5—6хвати. Сам га је Бог сачувао те није на месту мртав остао. Божијом помоћу и лечничком брзо се дете, на моју и његових родитеља радост, предигне.

У тој невољи и страху 3 дана нисам бубе хранио, а и иначе нису редовно добивале храну те од 25 гр. добијем 10 кг. кокона. Одбивши апотеку и доктора, још сам услед тога трошка у губитку био. Рад око буба, издатак које деци које другоме за лишће, запрему собе, све то не смем ни рачунати. Мало боље прошли су и остали са својим свилогојством у Радинци. Од 945 гр. семена било је једва 815 кг. и 30 дкг. кокона, а у целу котару румеком из 1207 унци или рецимо из 30175 гр. семена произведено је једва 26549 кг. кокона и за ту количину уз отплату I. врсте по 1 ф. 1 кг. а II. врсте по 10 нч. 1 кг. добивено је 24960 ф. Заиста мала добит, јадна работа.

Ако се и идућих година тако много семена народу раздаје, а мало дудова буде, онда их ни у будуће боља срећа послужити неће.

Овоме слабом берићету много је крив свилогојски надзорник у том крају који силом

натурује народу више семена, него што је писао, и него што му дозвољава простор одређен за држање свилопреље, а што је најглавније, више се семена даје, него што се хране има и што г. надзорник у неким селима семе за излежење гусеница доцкап даје, кад већ у велико лист истера, те по томе мала гусеница добије матор лист, који слабу храну пружа па е тога још у почетку и закржљави. Неумесна је и јадна г. надзорника манипулација, а народна берба још јаднија. Народ у томе пати е туђе кривње и нехатности. Вазљало би да г. надзорник ради општег добра и напретка више труда у своме звању и вршењу дужности полаже. Толико нека му је од нас.

Кад је већ говор о радинцима онда ми допустите да рекнем коју и о тамошњем школ. врту. Познато ће бити читаатељима да је у Троједници законом строго учитељима наложено обделавати школски врт. Ја сам у пролеће које из забаве које по налогу накаламио преко 300 ком. дивјака и то највише седлом под кору, неке копулирањем, а неке у процеп. Хотећи се тиме уверити о оној вашој златној теорији и пракци, коју сте нам г. уреднице онако вољно и одушевљено предавали, само жали Боже — да будем искрен — што ми многи нисмо савесно примали ту науку, као зар није облигатна. А сада верујте ми многи се каје за свој поступак увиђајући велику корист те науке, а уједно и лепу забаву. Многи сада траже Вашу књижицу под насловом „Воћарство“ да се њоме испомогну. *Заиста би вредно било да се високим налогом воћарство, ичеларство и виноградарство у учитељским школама већ једаред међу облигатне предмете уврсти.*

Еле, сви се калами лепо попримаше осим 34 ком. али најбоље се попримаше они каламци, које сам оплеменио седлом под кору. Да се копулирањем и процепом није постигао повољан успех држим да је томе узрок, што спајању није време у пролеће, а прцепом се јако озледи подлога те стога тај начин каламљења данас се све то више напушта. Калемгранчице добио сам од „Господарско-

шумарског друштва у Осеку“ наиме: енглеску златну парменку, шушковачу, цар Александер, генерал Тотлебен, анашку белу цареву, рузмаринку и друге и нешто мало шљива.

Чудновато да су неки калами цветали, а неки и плод донели. Ја сам плод са свију калама одстранио мислећи: да калам усљед тога слаби, само сам оставио плод на каламу шушковачи и енглеској златној парменки да видим хоћели се одржати и сазрети. Но ипак нисам дочекао резултат усљед преселенија.

Још онда сам Вас хтео замолити да ми јавите г. уреднице да ли то може бити да се са овогодишњег каламка исте године и плод добије? и да ли цвет и плод смета самом развјетку каламка? Што нисам учинио онда то чиним сада и молим да ме о томе известите пошто не знам како је у даљем току било, јер сам се опростио Радинаца, а Радинци мене. Ја се могу са радинчанима похвалити пошто сам задовољно у кругу њи-

ховом дане провађао. А како су они са мном задовољни били, то нека они кажу.*)

Писао би Вам и о животу у Босни поносној, али се бојим да ћу већ бити досадан са мојим дописом, те дозволом Вашом јавићу Вам се други пут.

Ваш, са српским поздрављем С. В. В.

*) Цвет је потекао из плодне калемгранчице, која не сваки начин није за каламљење, јер се каламљењем иде да се постигне *прво* лепа вошка па тек из ове вошке. И ми смо једне године имали такав исти случај у нашем расаднику. Каламљено је спајањем јабука на дивјаку, па оба ока на укаламљеној калемгранчици процветају уместо леторасте да испусте из себе, доњи је цвет брзо опао из горњег се и заметак појавио, али се брзо и осушио, па за тим и цео каламак. Узрок није тешко наћи — који се поглавито у том налази што су прво цветови двоинном више хране трошили, а друго што оне адвентивне очи нису имале снаге да избију. Плод се са таковог каламка те године не може добити. Са једногодишњег каламка односно из накаламљеног места може се само у том случају добити, кад се једно или више плодних очију у јесен укаламе на одрасно једно дрво, које не рађа, па тим начином да се примора. Тада се плод може лепо да развије — иначе не. Ако узживимо и Бог да здравља проговоримо и том коју више у овом листу. Ур.

Из администрације и уредништва

„Домаћег Листа.“

Г. С. П. — С. Послани новац у име допуне за овогодишњу претплату као и за целу идућу годину примисмо. Лена Вам хвала! Тражене бројеве од ове године отприсмо одмах, које држимо да сте већ и примили. Врло бих Вас лепо молили кад би нас из тих крајева и којим дописом у смислу нашег програма почаствовали.

Г. А. С. — К. Допис Вам не можемо уврстити, јер је сувише личне природе и не одговара програму нашег листа; ступце нашег листа не можемо уступити на размирице личних ствари а још мање грдњама. Ако се баш желите у такове послове упуштати обратите се на другу страну, има „хвала Богу“ и за ту работу листова.

Г. Л. П. — Ш. Претплату примисмо и за Вас и за школу. Лена Вам хвала и српско поздравље!

Г. Б. В. — С. Што велите, да нам неки не одобравају она српска имена за наведене јабуке и да би их требало народским именом кретити, слажемо се и ми потпуно и с Вама и с њима. Ми их и не кретисмо и не желимо да тако остану, за то и метуемо у кламери и немачко односно интернационално име; а српским преводом хтедосмо само да потакнемо оне, који права наша имена знају, па да са својим поправкама изађу, што ћемо ми врло радо па и са особитом захвалношћу да примисмо. Српско Вам поздравље!